

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

Poslovni broj: 61 Pž-5036/2017-6

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

I

R J E Š E N J E

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Jagode Crnokrak, predsjednika vijeća, Ivane Mlinarić, suca izvjestitelja i dr. sc. Jelene Čuveljak, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja-protutuženika GUGIĆ d.o.o. Split, Domovinskog rata 43A, OIB 61880695094, kojeg zastupa punomoćnik Mladen Parčina, odvjetnik u Splitu, protiv tuženika-protutužitelja VIG IMPEX d.o.o. u stečaju, Solin, Dračevac 11, OIB 87237528284, kojeg zastupa punomoćnik Ivan Krželj, odvjetnik u Splitu, radi izdavanja tabularne izjave i utvrđenja ništetnosti ugovora, odlučujući o tuženikovo-protutužiteljevoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-830/2014 od 30. lipnja 2017., u sjednici vijeća održanoj 3. srpnja 2019.

p r e s u d i o j e

Odbija se tuženikova-protutužiteljeva žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-830/2014 od 30. lipnja 2017. u točki 1. njezine izreke, te u dijelu točke 4. njezine izreke kojim je odbijen protutužbeni zahtjev za utvrđenje ništetnim i bez ikakvog pravnog učinka Ugovora o diobi nekretnina od 1. siječnja 2011. u dijelu kojim bi tužitelj – protutuženik stekao pravo vlasništva čest. zem. 242/26 za cijelo, čest. zem. 1250/23 za 68/76 idealnih dijelova i čest. zem. 1363/5 za 276/354 idealnih dijelova, sve k.o. Mravinci.

r i j e š i o j e

Ukida se presuda Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-830/2014 od 30. lipnja 2017. u točkama 2., 3. i 5. njezine izreke, te u dijelu točke 4. njezine izreke kojim je odbijen protutužbeni zahtjev za isplatu iznosa od 147.917,10 kn i tuženikov-protutužiteljev zahtjev za naknadu parničkih troškova i u tom dijelu predmet vraća tom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Presudom Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-830/2014 od 30. lipnja 2017. prihvaćen je tužbeni zahtjev te je naloženo tuženiku-protutužitelju (dalje: tuženik) izdati tužitelju- protutuženiku (dalje: tužitelj) ispravu podobnu za uknjižbu prava vlasništva na čest. zem. 242/26, pašnjak 160 m2 zk.ul. 1136 k.o. Mravinci, za cijelo, jer će u protivnome tu ispravu zamijeniti ova presuda i naloženo je Općinskom sudu u Splitu, Stalnoj službi u Solinu, zemljišnoknjižnom odjelu izvršiti uknjižbu prava vlasništva na navedenoj nekretnini

na ime tužitelja (točka 1. izreke); tužitelj je ovlašten na temelju ove presude zatražiti provođenje postupka parcelacije nekretnine označene kao čest. zem. 1363/5, neplodno 354 m² zk.ul. 1137 k.o. Mravinci, na način da se iz navedene nekretnine odvoji fizički i geometrijski točno određeni realni dio iste, i to dio od 276 m² koji je prikazan na skici izrađenoj od strane stalnog sudskog vještaka Dušana Borovića iz Splita, Krležina 22, „veljača 2017.“ koja je sastavni dio ove presude, žutom bojom i označena slovima A,B,E,F,A, i navedeni dio formira kao samostalna čestica zemljišta s novim brojem, kao i na provedbu navedenih parcelacija u katastru i zemljišnoj knjizi za k.o. Mravinci (točka 2. izreke), te je tužitelj ovlašten na temelju ove presude i prijavnog lista, na osnovu kojeg će se provesti parcelacija čest. zem. 1363/5, neplodno 354 m² zk.ul. 1137 k.o. Mravinci na način kako je gore opisano pod točkom 2 izreke presude, u zemljišnim knjigama izvršiti uknjižbu prava vlasništva na novoformiranoj čestici zemljišta nastaloj tim prijavnim listom na ime tužitelja za cijelo (točka 3. izreke).

Točkom 4. izreke citirane presude odbijen je protutužbeni zahtjev za utvrđenje ništetnim i bez ikakvog pravnog učinka Ugovora o diobi nekretnina od 1. siječnja 2011. u dijelu kojim bi tužitelj stekao pravo vlasništva čest. zem. 242/26 za cijelo, čest. zem. 1250/23 za 68/76 idealnih dijelova i čest. zem. 1363/5 za 276/354 idealnih dijelova, sve k.o. Mravinci te za isplatu iznosa od 147.917,10 kn, kao i tuženikov zahtjev za naknadu parničkih troškova, dok je točkom 5. izreke citirane presude tuženik obavezan na naknadu troškova postupka u iznosu od 16.920,00 kn.

Protiv navedene presude tuženik je podnio žalbu zbog svih zakonom predviđenih razloga s prijedlogom da se ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. U bitnome navodi kako je nakon zaključenja prethodnog postupka tužitelj objektivno preinačio tužbu, čemu se tuženik protivio, a o čemu je prvostupanjski sud propustio odlučiti posebnim rješenjem. U obrazloženju presude nema niti jedne riječi o tuženikovim navodima da je predmetni ugovor koji je predstavljao pravni temelj tužbe ništetan.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Žalba je djelomično osnovana.

Pobijana presuda ispitana je na temelju odredaba članka 365. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13 i 89/14; dalje: ZPP) u granicama žalbenih razloga te pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točaka 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i pravilnu primjenu materijalnog prava.

Pobijana presuda zahvaćena je bitnom povredom odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a jer ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati budući da u odnosu na tužbeni zahtjev nema razloga o odlučnim činjenicama, dok u odnosu na protutužbeni zahtjev nema nikakvih razloga.

U obrazloženju presude sud je dužan izložiti zahtjeve stranaka, činjenice koje su iznijele i dokaze koje su predložile, koje je od tih činjenica utvrđivao, zašto i kako ih je utvrdio, a ako ih je utvrdio dokazivanjem, koje je dokaze izvodio i zašto te kako ih je ocijenio; te je dužan posebno navesti koje je odredbe materijalnog prava primijenio odlučujući o

zahtjevima stranaka i izjasniti se, ako je to potrebno, i o stavovima stranaka o pravnoj osnovi spora te o njihovim prijedlozima i prigovorima o kojima nije dao svoje razloge u odlukama koje je već donio tijekom postupka (članak 338. stavak 4. ZPP-a).

U obrazloženju pobijane presude prvostupanjski sud samo iznosi zahtjeve stranaka i činjenice koje su stranke iznijele, ali nije izložio odlučne činjenice koje je utvrđivao, niti je obrazložio zašto i kako ih je utvrdio. Osim toga, prvostupanjski sud samo navodi dokaze koje su stranke predložile i koje je izveo, ali su izostali zaključak i ocjena tih dokaza (članak 8. ZPP-a). U odnosu na tužbeni zahtjev, prvostupanjski sud se u obrazloženju pobijane presude samo općenito poziva na nalaz i mišljenje sudskog vještaka Dušana Borovića od 27. svibnja 2017. bez navođenja koje se činjenice i zbog kojih razloga smatraju utvrđenima na temelju tog nalaza i mišljenja. U obrazloženju pobijane presude nisu navedene niti odredbe materijalnog prava koje je prvostupanjski sud primijenio odlučujući o tužbenom zahtjevu, a to se ne može utvrditi niti iz teksta obrazloženja.

Konačno, točkom 4. izreke pobijane presude prvostupanjski sud odbija protutužbeni zahtjev, ali u obrazloženju pobijane presude uopće ne navodi nikakve razloge zbog kojih je tako odlučio već je u odnosu na protutužbeni zahtjev u potpunosti izostalo bilo kakvo obrazloženje.

Osim toga, osnovano ističe žalitelj kako je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 1. ZPP-a jer prvostupanjski sud nije primijenio odredbe članka 190. i 191. ZPP-a o preinaci tužbe, a to je u konkretnom slučaju utjecalo na pravilnost i zakonitost pobijane presude u točkama 2. i 3. njezine izreke.

Odredbom članka 190. stavka 1. ZPP-a propisano je da tužitelj može preinačiti tužbu do zaključenja prethodnog postupka. Dakle, nakon zaključenja prethodnog postupka tužitelj više ne može preinačiti tužbu.

Protiv rješenja kojim se prihvaća preinaka tužbe nije dopuštena posebna žalba (članak 190. stavak 8. ZPP-a). Argumentum a contrario znači da je protiv rješenja kojim se ne prihvaća preinaka tužbe dopuštena (posebna) žalba.

Međutim, u obrazloženju pobijane presude prvostupanjski sud samo paušalno navodi kako je tužbeni zahtjev „preciziran“ u podnesku od „31. ožujka 2017.“ osnovan. Takav zaključak prvostupanjskog suda je protivan ispravama u spisu. To iz razloga što u podnesku na koji se poziva prvostupanjski sud, a koji je tužitelj predao tek na ročištu za glavnu raspravu održanom 20. travnja 2017. (list 126. - 129. spisa), tužitelj nije „precizirao“ tužbeni zahtjev kao što je to pogrešno utvrdio prvostupanjski sud.

Naime, iz spisa u bitnome proizlazi kako prvobitnim tužbenim zahtjevom postavljenim u tužbi od 27. listopada 2014. tužitelj zahtijeva izdavanje isprave podobne za uknjižbu prava vlasništva na čest. zem. 242/26, pašnjak 160 m², zk.ul. 1136, k.o. Mravinci i na 276/354 dijela čest. zem. 1363/5, neplodno 354 m², zk.ul. 1137, k.o. Mravinci, jer će u protivnom navedenu ispravu zamijeniti ova presuda, te da se naloži Općinskom sudu Splitu, Stalnoj službi u Solinu, zemljišnoknjižnom odjelu, izvršiti uknjižbu prava vlasništva na navedenim nekretninama na ime tužitelja, uz istodobno brisanje prava vlasništva u korist tuženika. Nadalje proizlazi kako je na ročištu održanom 22. rujna 2016. rješenjem

prvostupanjskog suda zaključen prethodni postupak (list 57. - 58. spisa), te da je podneskom predanim na ročištu održanom 20. travnja 2017. tužitelj ostao kod dijela prvobitno postavljenog tužbenog zahtjeva za izdavanje tabularne isprave koji se odnosi na nekretninu označenu kao čest. zem. 242/26, pašnjak 160 m², zk.ul. 1136, k.o. Mravinci. Međutim, u odnosu na nekretninu koja je u prvobitno postavljenom tužbenom zahtjevu označena kao „276/354 dijela čest. zem. 1363/5, neplodno 354 m², zk.ul. 1137, k.o. Mravinci“, tužitelj je u navedenom podnesku promijenio istovjetnost tužbenog zahtjeva na način da umjesto izdavanja tabularne isprave za navedenu nekretninu (kao što je to zahtijevao u prvobitnom tužbenom zahtjevu), zahtijeva da sud ovlasti tužitelja da na temelju ove presude zatraži provođenje postupka parcelacije nekretnine označene kao čest. zem. 1363/5, neplodno 354 m² zk.ul. 1137 k.o. Mravinci, na način da se iz navedene nekretnine odvoji fizički i geometrijski točno određeni realni dio iste, i to dio od 276 m² koji je prikazan na skici izrađenoj od strane stalnog sudskog vještaka Dušana Borovića iz Splita, Krležina 22, „veljača 2017.“ koja je sastavni dio ove presude, žutom bojom i označena slovima A,B,E,F,A, i navedeni dio formira kao samostalna čestica zemljišta s novim brojem, kao i na provedbu navedenih parcelacija u katastru i zemljišnoj knjizi za k.o. Mravinci te da sud ovlasti tužitelja da na temelju ove presude i prijavnog lista, na osnovu kojeg će se provesti parcelacija čest. zem. 1363/5, neplodno 354 m² zk.ul. 1137 k.o. Mravinci na gore opisani način, u zemljišnim knjigama izvršiti uknjižbu prava vlasništva na novoformiranoj čestici zemljišta nastaloj tim prijavnim listom na ime tužitelja za cijelo. Dakle, u odnosu na navedenu nekretninu tužitelj je navedenim podneskom preinačio tužbu promjenom istovjetnosti zahtjeva.

Međutim, iako je navedenim podneskom tužitelj objektivno preinačio tužbu, prvostupanjski sud je propustio posebnim rješenjem odlučiti o navedenoj preinaci tužbe koja je učinjena nakon zaključenja prethodnog postupka, odnosno u stadiju postupka u kojem je već nastupila prekluzija tužiteljevog prava na preinaku tužbe kao što to osnovano ističe žalitelj.

Dodatno se napominje kako čak i slučaju da u konkretnom slučaju nije nastupila prekluzija tužiteljevog prava na preinaku tužbe, prvostupanjski sud je bio dužan odlučiti o navedenoj objektivnoj preinaci tužbe jer se na ročištu održanom 20. travnja 2017. tuženik protivio navedenoj preinaci tužbe, bez da se prethodno upustio u raspravljanje o glavnoj stvari po preinačenoj tužbi (članak 190. stavci 2., 3. i 8. ZPP-a).

S obzirom na to da je tužba preinačena u dijelu koji se odnosi na nekretninu koja je u prvobitno postavljenom tužbenom zahtjevu označena kao „276/354 dijela čest. zem. 1363/5, neplodno 354 m², zk.ul. 1137, k.o. Mravinci“, o čemu je prvostupanjski sud u konkretnom slučaju propustio odlučiti, valjalo je, uzevši u obzir navedeno, na temelju odredbe članka 369. stavka 1. ZPP-a, ukinuti pobijanu presudu u točkama 2. i 3. njezine izreke i u tom dijelu predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Međutim, budući da u tijeku prvostupanjskog postupka tužitelj nije preinačio tužbu i u odnosu na čest. zem. 242/26, pašnjak 160 m², zk.ul. 1136, k.o. Mravinci, već je u odnosu na tu nekretninu ostao kod prvobitno postavljenog tužbenog zahtjeva, to propust prvostupanjskog suda da odluči o objektivnoj preinaci tužbe ne utječe na pravilnost i zakonitost pobijane presude u točki 1. njezine izreke. Unatoč tome što je, kao što je prethodno obrazloženo, pobijana presuda u cijelosti zahvaćena bitnom povredom odredaba parničnog postupka iz članka 254. stavka 2. točke 11. ZPP-a, u konkretnom slučaju su u odnosu na taj

dio presude, kao i u odnosu dio točke 4. izreke kojim je odbijen protutužbeni zahtjev za utvrđenje ništetnim i bez ikakvog pravnog učinka Ugovora o diobi nekretnina od 1. siječnja 2011. u dijelu kojim bi tužitelj – protutuženik stekao pravo vlasništva čest. zem. 242/26 za cijelo, čest. zem. 1250/23 za 68/76 idealnih dijelova i čest. zem. 1363/5 za 276/354 idealnih dijelova, sve k.o. Mravinci, ispunjeni uvjeti za donošenje odluke u skladu s odredbama članka 373.a stavak 1. i 3. ZPP-a.

U parničnom postupku svaka stranka je dužna iznijeti činjenice na kojima temelji svoj zahtjev ili kojima pobija navode i dokaze protivnika, te predložiti dokaze kojima se te činjenice utvrđuju (članak 7. stavka 1. i članak 219. stavak 1. ZPP-a). Shodno tome, tužitelj je dužan iznijeti činjenice na kojima temelji svoj tužbeni zahtjev i dokazati istinitost svojih tvrdnji o postojanju činjenica na kojima temelji tužbeni zahtjev. Ako tužitelj u tome ne uspije, njegov zahtjev za pružanje pravne zaštite treba odbiti. Navedeno pravilo o teretu dokaza vrijedi i za tuženika u odnosu na protutužbeni zahtjev.

U konkretnom slučaju tužitelj temelji tužbeni zahtjev na tvrdnji da je upravo on stvarni, izvaknjižni vlasnik (i) nekretnine označene kao čest. zem. 242/26, pašnjak 160 m², zk.ul. 1136, k.o. Mravinci, u odnosu na koju nekretninu je u zemljišnim knjigama tuženik nesporno upisan kao vlasnik. Nadalje tvrdi kako se zemljišnoknjižno stanje razlikuje od stvarnog stanja te da je člankom 5. Ugovora o diobi nekretnina od 1. siječnja 2011. (list 5. - 9. spisa; dalje: ugovor o diobi), sklopljenog između tužitelja i tuženika, te trećih osoba (Petra Vlastelice i Ante Gugića), tuženik „predao u vlasništvo tužitelja“ navedenu nekretninu. Dakle, tužitelj tvrdi kako je upravo on stvarni, izvaknjižni vlasnik navedene nekretnine, te da navedeni ugovor o diobi predstavlja pravni temelj (titulus) stjecanja njegovog prava vlasništva na toj nekretnini. S druge strane, protutužbenim zahtjevom tuženik zahtijeva utvrđenje ništetnim i bez ikakvog pravnog učinka i dijela tog istog ugovora o diobi koji se odnosi na navedenu nekretninu (čest. zem. 242/26, za cijelo) i nekretninu označenu kao „čest. zem. 1363/5 za 276/354 idealnih dijelova“, sve k.o. Mravinci, koje nekretnine su predmet tužbenog zahtjeva (dalje: predmetne nekretnine), te dodatno i nekretnine označene kao „čest. zem. 1250/23 za 68/76 idealnih dijelova“. Stoga pitanje pravne valjanosti ugovora o diobi u dijelu koji se odnosi na predmetne nekretnine u konkretnom slučaju predstavlja i prethodno pitanje o kojemu ovisi osnovanost tužbenog zahtjeva (članak 12. ZPP-a). Međutim, u odnosu na navedeno pitanje u obrazloženju pobijane presude također nisu navedeni nikakvi razlozi zbog čega je i iz tog razloga pobijana presuda zahvaćena bitnom povredom odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a.

Iz ugovora o diobi, za kojeg tužitelj tvrdi da predstavlja pravni temelj (titulus) stjecanja prava vlasništva, u bitnome proizlazi kako je tim ugovoreno utvrđeno kako je tuženik, među ostalim, vlasnik nekretnine označene kao kč. 242/26, pašnjak 160 m², kč. 1363/5, površine 354 m² i kč. 1250/23, površine 76 m² (članak 3. ugovora o diobi), da tuženik ustupa tužitelju u vlasništvo nekretninu kč. 242/26 za cijelo, nekretninu kč. 1250/23 za 68/76 dijela (68 m² od ukupno 76 m² površine cijelog) i nekretninu kč. 1363/5 za 276/354 dijela (276 m² od ukupno 354 m² površine cijelog), i to bez naknade (članak 5. ugovora o diobi), te da navedeni ustup predstavlja dogovor strana oko podjele zajedničkog zemljišta, koji je potvrđen pravnom kartom br. 15/2009 iz studenog 2009. izrađenoj od Geoizmjera d.o.o. Kaštel Kambelovac, Toni Tadin, ing.geod.

U dijelu koji se odnosi na utvrđenje ništetnosti predmetnog ugovora o diobi tuženik se u tijeku prvostupanjskoga postupka poziva na odredbe članaka 127., 131. i 132. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj: 44/96, 161/98, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10, 25/12, 133/12 i 45/13; dalje: SZ) u bitnome ističući kako se radi o pobojoj pravnoj radnji u skladu s odredbama Stečajnog zakona. Međutim, odredbom članka 141. stavka 5. SZ propisano je da je pobijena radnja bez učinka prema stečajnoj masi i protivna strana je dužna vratiti u stečajnu masu sve imovinske koristi stečene na osnovi pobijane radnje. Dakle, ako je vjerovnik nešto stekao na temelju pobijane radnje tada bi se u tužbenom zahtjevu moglo tražiti: (1) da se utvrdi da je ta radnja bez učinka prema stečajnoj masi i (2) da se tuženiku naloži da to što je stekao vrati ili ako to nije moguće da novčanu protuvrijednost koristi koju je neposredno stekao. Stoga kod tužbe za pobijanje dužnikovih pravnih radnji u skladu s odredbama SZ-a tužbeni zahtjev mora biti usmjeren na utvrđenje da je pobijena radnja bez učinka prema stečajnoj masi. Međutim, u konkretnom slučaju tuženik nije postavio takav protutužebni zahtjev već zahtijeva utvrđenje ništetnim predmetnog ugovora o diobi. Budući da u skladu s odredbama članka 2. stavka 1. ZPP-a sud odlučuje u granicama zahtjeva koji su stavljeni u postupku, to prvostupanjski sud nije niti mogao utvrđivati jesu li u konkretnom slučaju ispunjenje opće i posebne pretpostavke iz SZ-a za pobijanje predmetnog ugovora o diobi.

Nadalje, tuženik neosnovano tvrdi kako je predmetni ugovor o diobi ništetan jer nije sklopljen u propisanom obliku. Naime, nesporno je da predmetni ugovor o diobi nije sklopljen u obliku javnobilježničkog akta ili ovjerovljene (solemnizirane) isprave, već u obliku privatne isprave. Predmetni ugovor o diobi kojim je tuženik „ustupio“ u tužiteljevo vlasništvo sporne nekretnine bez naknade (članak 5. ugovora o diobi), što je svojom ovjerom (pečatom i potpisom) tužitelj prihvatio, prema svom sadržaju predstavlja, u dijelu koji se odnosi na sporne nekretnine, ugovor o darovanju nekretnine u smislu odredaba članka 479. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05 i 41/08; dalje: ZOO). Za pravnu valjanost takvog ugovora je, odredbom članka 482. stavka 1. ZOO-a, propisan pisani oblik, koji zahtjev zakona glede oblika je u konkretnom slučaju ispunjen jer je ugovor o diobi sklopljen u pisanom obliku. Točno je da u samom ugovoru o diobi nije izričito navedeno kako se sporne nekretnine predaju u tužiteljev posjed, kao što to ističe tuženik u tijeku prvostupanjskoga postupka. Međutim, iz nalaza i mišljenja stalnog sudskog vještaka za geodeziju Dušana Borovića od 27. veljače 2017. (list 115. - 119. spisa) proizlazi kako se nekretnine oznake k.č. 242/26, k.o. Mravince, upisana u katastarskom operatu P.L. 599, a u zemljišnoj knjizi u zk. ulošku 1136 za cijelo, u površini od 160 m², kao i nekretnina oznake k.č. 1363/5, k.o. Mravince, upisana u katastarskom operatu u P.L. 599 a u zemljišnoj knjizi u zk. ulošku 1137, i to u dijelu od 276 m² (od ukupno upisanih 354 m²), nalaze u stvarnom posjedu tužitelja. Isto tako, iz, u tom dijelu međusobno suglasnih iskaza, tužiteljevog zastupnika po zakonu Ante Guguća, te svjedoka Petra Vlastelice i Anamarije Biočić Sinčić, proizlazi kako se sve sporne nekretnine (uključujući dakle i nekretninu označenu kao čest. zem. 1250/23) nalaze u tužiteljevom posjedu. Konačno, tuženik u tijeku prvostupanjskoga postupka nije osporio činjenicu da se sporne nekretnine nalaze u tužiteljevom posjedu. S obzirom na to da se sporne nekretnine nesporno nalaze u tužiteljevom posjedu, to čak i u slučaju kad bi se u konkretnom slučaju radilo o ugovoru o darovanju bez prave predaje, kao što to tvrdi tuženik, takav ugovor ne bi bio ništetan iz razloga što nije sklopljen u obliku javnobilježničkog akta ili ovjerovljene (solemnizirane) privatne isprave u skladu s odredbom članka 482. stavka 2. ZOO-a. To iz razloga što je predmetni ugovor o diobi u cijelosti ispunjen u odnosu na sporne nekretnine jer je tužitelj nesporno stupio u posjed spornih

nekretnina. Stoga ugovor o diobi nije ništetan zbog nedostatka propisanog oblika kao što to neosnovano ističe tuženik. Budući da tuženik u tijeku prvostupanjskoga postupka nije, u skladu s odredbama članka 7. stavka 1. i članka 219. stavka 1. ZPP-a, tvrdio, niti dokazao da je ispunjen koji drugi razlog ništetnosti ugovora o diobi, prvostupanjski sud je pravilno odbio kao neosnovan dio tužbenog zahtjeva za utvrđenje ništetnosti ugovora o diobi.

Budući da tuženik nije, u skladu s odredbama članka 7. stavka 1. i članka 219. stavka 1. ZPP-a, dokazao da je ugovor o diobi, kojim je tuženik ustupio u tužiteljevo vlasništvo i nekretninu označenu kao čest. zem. 242/26, pašnjak 160 m² zk.ul. 1136 k.o. Mravinci, za cijelo (članak 5. ugovora o diobi), ništetan, to navedeni ugovor u dijelu koji se odnosi na navedenu nekretninu predstavlja valjani pravni temelj (titulus) stjecanja tužiteljevog prava vlasništva na navedenoj nekretnini. Stoga tužitelj osnovano zahtijeva izdavanje tabularne isprave za navedenu nekretninu zbog čega je prvostupanjski sud pravilno prihvatio taj dio tužbenog zahtjeva.

Uzevši u obzir navedeno tuženik svojim žalbenim navodima tuženik nije doveo u pitanje pravilnost i zakonitost pobijane presude u dijelu naznačenom u izreci ove presude. Zbog toga je, na temelju odredaba članka 373.a stavaka 1. i 3. ZPP-a, odbijena tuženikova žalba kao neosnovana i pobijana presuda potvrđena u dijelu naznačenom u izreci ove presude.

Kao što je prethodno već obrazloženo, pobijana presuda zahvaćena je bitnom povredom odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 1. točke 11. ZPP-a i u dijelu točke 4. izreke kojim je odbijen protutužbeni zahtjev za isplatu iznosa od 147.917,10 kn. Taj dio protutužbenog zahtjev tuženik temelji na tvrdnji kako je tužitelj kao nevlasnik raspolagao spornim nekretninama na način da je u korist društva Hrvatski telekom d.d. zasnovao pravo građenja i po toj osnovi od navedenog društva primao mjesečnu naknadu u iznosu od 600,00 EUR u kunsjoj protuvrijednosti, uvećano za pripadajući porez na dodanu vrijednost. U odnosu na taj dio protutužbenog zahtjeva mjerodavne su odredbe članka 164. i članka 165. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“ broj: 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09 i 90/10; dalje: ZV). Prema odredbi članka 164. stavka 1. ZV-a poštenji posjednik tuđe stvari koju nema pravo posjedovati mora je predati vlasniku ili osobi koju taj odredi, ali nije dužan dati naknadu za to što ju je upotrebljavao i od nje imao koristi primjerene onom pravu na posjed za koje je vjerovao da mu pripada, a ne treba ni naknaditi ono što je pritom oštećeno ili uništeno, dok je prema odredbi članka 165. stavka 1. ZV-a nepošten posjednik tuđe stvari mora je predati vlasniku ili osobi koju taj odredi te naknaditi sve štete koje su na njoj nastale i sve koristi koje je imao za vrijeme svojeg posjedovanja, pa i one koje bi stvar dala da ih nije zanemario. Posjed je pošten ako posjednik kad ga je stekao nije znao niti je s obzirom na okolnosti imao dovoljno razloga posumnjati da mu ne pripada pravo na posjed, ali poštenje prestaje čim posjednik sazna da mu pravo na taj posjed ne pripada (članak 18. stavak 3. ZV-a). Posjed se smatra poštenim, osim ako se dokaže suprotno (članak 18. stavak 5. ZV-a). Dakle, na tuženiku, koji tvrdi da je tužiteljev posjed nepošten, je teret dokaza da je tužitelj u spornom razdoblju za koje zahtijeva isplatu naknade, u odnosu na koje se iz tuženikovih tvrdnji i isprava u spisu ne može utvrditi koje točno je to razdoblje jer tuženik u tijeku prvostupanjskoga postupka to nije određeno naveo, bio nepošten posjednik spornih nekretnina. Međutim, navedene odlučne činjenice koje se odnose na tužiteljevo poštenje prvostupanjski sud je u konkretnom slučaju propustio utvrditi. Zbog toga je, uzevši u obzir navedeno, valjalo na temelju odredbe članka 369. stavka 1. ZPP-a, ukinuti pobijanu presudu i u dijelu točke 4. izreke koji se odnosi na isplatu iznosa

od 147.917,10 kn i u tom dijelu predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. Budući da odluka o troškovima postupka ovisi o odluci o glavnoj stvari, valjalo je ukinuti pobijanu presudu i u dijelu odluke o troškovima.

U ponovnom postupku prvostupanjski sud će otkloniti bitne povrede odredaba parničnog postupka na koje mu je ukazano ovim rješenjem te će, uzevši u obzir navedeno, posebnim rješenjem odlučiti o objektivnoj preinaci tužbe. Po pravomoćnosti tog rješenja prvostupanjski sud će nakon provedenog dokaznog postupka donijeti novu pravilnu i zakonitu odluku o dijelu tužbenog zahtjeva koji se odnosi na nekretninu označenu kao „276/354 dijela čest. zem. 1363/5, neplodno 354 m², zk.ul. 1137, k.o. Mravinci“, te o dijelu protutužbenog zahtjeva za isplatu iznosa od 147.917,10 kn, kao i o troškovima postupka u kojoj će navesti jasne razloge o (ne)osnovanosti tužbenog i protutužbenog zahtjeva (članak 338. stavak 4. ZPP-a).

Zagreb, 3. srpnja 2019.

Predsjednik vijeća
Jagoda Crnokrak, v. r.

Za točnost otpravka – ovlašteni službenik
Brankica Curman